

Spolek PILGRIM
si vás dovoluje srdečně pozvat na jedenáctý letní seminář
Potulné univerzity přírody

Jít nalehko

aneb Japonské inspirace

O stoletém kulturním dialogu Česka s Japonskem
poezie a umění, příroda a kultura, filosofie a spiritualita

věnováno:

Nanao S a k a k i m u a Antonínu L í m a n o v i

Klášter Broumov /17.-23. srpna 2026

Utagawa Hirošige, Arashiyama Manka, 1834
ze série Slavné pohledy na Kjóto

„Když jsem se poprvé v japonské literatuře setkal s oním zvláštním vcítěním do nejmenších věcí a bližních tvorů a s její bezprostřední komunikací s neviditelným světem předků, oslnilo mě toto poznání jako blesk z čistého nebe. Tady někde se skrývalo jedinečné jádro této staré tradice, její 'velký kód'.“

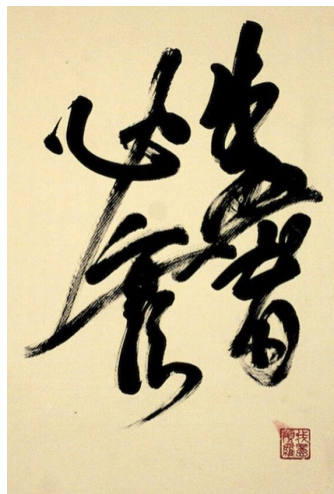
*„Jak předat tisíc let japonské kultury, když tu schopnost udržení už ztrácí sami Japonci?
... Ale to přece nic nemění na tom, že jejich kultura je tak bohatá a tak zajímavá, že bychom ji všichni
měli znát. Mě v životě nesmírně obohatila, tak proč by nemohla obohatit víc lidí?“*

Antonín Líman

Emil Orlik, Poutníci na horu Fudži, 1900

Na letošním semináři Potulné univerzity přírody se budeme zabývat tím, v čem je pro nás jedinečná japonská kultura, která je od nás tak geograficky vzdálená, tolik přitažlivá. Co nás Čechy a obecně Evropany na dalekém ostrovním Japonsku už více než sto let tak fascinuje? Čím nás tato zvláštní magická země oslovila a proč nás dodnes nepřestává inspirovat a obohacovat? Velký obdiv, který japonská kultura po svém objevení na konci 19. a na počátku 20. století vyvolala mezi evropskými a americkými umělci, básníky, historiky a vědci, zjevně s časem nevymizel, ale transformoval se do nových podob a v Čechách se dnes rozvíjí v bohaté česko-japonské spolupráci. Zásahu na tom má řada zdejších skvělých japanologů a překladatelů, umělců a básníků i milovníků japonské kultury, s jejichž některými pohledy na japonskou kulturu se na našem semináři seznámíme. V první řadě chceme připomenout zásadní roli, kterou u nás v poznání japonské kultury sehrál její vynikající znalec japanalog a překladatel Antonín Líman, i přínos některých jeho dalších kolegů: Robina Šoéna Heřmana, Markéty Hánové, Jiřího Mately i Daniely Iwashita; chceme představit aktivity skvělých propagátorů japonské kultury básníka Ivo Hucla, etnomuzikologa a vynikajícího hráče na flétnu šakuhači Vlastislava Matouška, kaligrafskou Petry Vitáskovou a tanečnicka a velkého poutníka Ondřeje Landu a naznačit, čím Japonsko inspiruje také některé přední české umělce – jako jsou výtvarníci Miloš Šejn a Pavel Mrkus nebo básník Luděk Čertík. V neposlední řadě chceme vzdát hold třem velkým postavám japonské kultury 20. století, které se výrazně zapsaly do povědomí naší kultury – básníkovi Nanao Sakakimu, tanečnickovi butó Minu Tanakovi a přírodnímu zemědělci Masanobu Fukuokovi.

Petr Geisler, Kaligrafie

*„Kež nevidíš nic jiného než květy,
kež nepomyšlíš na nic jiného než měsíc ...“*
Macua Bašó

JAPONSKO na konci 19. století nejenom zásadně ovlivnilo podobu jazyka rodícího se moderního umění, ale zvláště ve Francii – po století traumatických sociálních otřesů – také silně oslovilo touhu zdejších umělců po „primitivním“ a nedotčeném světě. Některé z nich to přivedlo až k identifikování se s tradičním japonským pohledem na svět, spojeným s úctou k přírodě a jednoduchým životem (Claude Monet, Vincent van Gogh). Tento prohloubený zájem o staré Japonsko, který se projevil též v intenzivních snahách amerických sběratelů (Ernest Fenollosa) o studium a záchranu japonského umění, byl podle Sebastiana Smee příznakem kolektivní nostalgické touhy tehdejších Západanů po protijedu proti devastující industrializaci. Nicméně kolo dějin se otočit nedalo a Japonsko rychle přijalo západní ideu průmyslového pokroku i celkovou westernizaci způsobu svého života a brzy se proměnilo z feudální země v dominantní mocnost Tichomoří. Po druhé světové válce pak prošlo hlubokou transformací a zažilo obrovský ekonomický i vědecký rozmach.

Dnes působí Japonsko do značné míry jako země protikladů, v níž koexistuje realita vyspělého technologického světa, poháněného vědeckými inovacemi, spolu s hluboce zakořeněnými tradicemi, jejichž kulturní

vzorci sahají daleko do minulosti. Podle japanologa Jiřího Mately může Japonsko sloužit jako modelový příklad soustavné integrace vnějších vlivů a původní domácí produkce; dynamika přejímání a přetváření je podle něj hlavním základem japonské kultury. Japonci nás dnes mohou inspirovat právě svou schopností koexistence respektive integrace modernosti a duchovních animistických tradic, což jim umožňuje se i v kontextu dnešního přetechizovaného světa vnímat jako součást většího řádu přírody. Na japanologa Antonína Límana působil dlouholetý styk s tradiční japonskou duchovností jako „očistná lázeň“ a pomohl mu překonat dualismus karteziánského světónázoru a objevit bohatství našeho vlastního zasutého pohanství. Objev imanentní duchovnosti ne-lidského světa, k němuž Líman dospěl díky šintoismu, mu umožnil, jak napsal, „pohnout svým vlastním vesmírem“. Posun k intimnímu soužití s více než lidským světem je dnes zásadní pro samotné naše přežití. Myslím, že právě poznání japonských tradic nás dnes může více otevřít tomu, jak se znovu naučit na Zemi žít poeticky a lehce a jak o ní znovu začít lépe pečovat.

Miloš Šejn, Zapadající slunce, 1982

BROUMOVSKO / Náš letošní seminář pořádáme na severovýchodě Čech v malebné pohraniční krajině Broumova v bývalém benediktinském klášteře v Broumově. Tato odlehlá tajemná krajina s magickým geniem loci k sobě přitahuje pozornost především svou rozmanitou přírodou a bohatou geologickou minulostí a také jedinečným souborem barokních kostelů a lidovou architekturou. Během semináře podnikneme celkem tři výlety: výlet po znovuobnovené rožmitálské poutní cestě do Rožmitálu, výlet do Broumovských stěn na Hvězdu, Strážnou horu a Honský Špičák a výlet do Martínkovic, kde navštívíme faru Hoprich a nejstarší z broumovské skupiny barokních kostelů kostel Sv. Jiří a sv. Martina.

Broumov, a především broumovský klášter, byl v minulosti důležitým kulturním i vzdělávacím centrem. Jeho význam a s ním i význam Broumova upadl v zapomnutí zejména během doby totality. Avšak od konce 90. let se začaly objevovat občanské iniciativy, které usilovaly o oživení kulturní paměti a genia loci Broumova, o probuzení vztahu lidí ke zdejší krajině i o rozvoj místní ekonomiky. Na semináři nás s tímto dnes už téměř třicet let trvajícím revitalizačním hnutím seznámí jeho hlavní iniciátoři a tvůrci: Jan Piňos, iniciátor programu Oživení Broumova, Jan Školník, jenž stojí za vznikem Agentury pro rozvoj Broumova, Anna a Adam Smékalovi, kteří budují Faru Hoprich jako „prostor pro aktivní proměnu světa“ a Petr Bergmann, ředitel Institutu regionální paměti a velký znalec kulturní historie Broumova.

Klášteř v Broumově.

SEZNAM LEKTORU:

Jan František Bím, Petr Bergmann, Luděk Čertík, Marek Gonda, Markéta Hánová, Robin Šoén Heřman, Tomáš Hruža, Ivo Hucl, Daniela Iwashita, Pavel Janšta, Daniel Costa Jařab, Ondřej Landa, Jiří Matela, Vlastislav Matoušek, Pavel Mrkus, Klára Mrkusová, Tomáš Daněk, Jan Piňos, Mari (Kóhó) Kučera Shinada, Anna a Adam Smékalovi, Miloš Šejn, Jan Školník, Petra Vitásková, Jiří Zemánek

PŘIHLÁŠKA NA SEMINÁŘ

Cena za vlastní seminář činí **5 000,-Kč** (pro lidi s nižším příjmem: **4 000,-Kč**); cena za ubytování a stravu **4 745,-Kč**. Celkem **9 745,-Kč** (levnější varianta **8 745,-Kč**). Přihlášení na seminář je platné po zaplacení zálohy **1 500,-Kč na číslo účtu u Fio banky, as.: 2901522796/2010**. Do komentáře uveďte své jméno. Zbývající částku uhradíte na místě v hotovosti či převodem pomocí QR kódu.

Kapacita semináře je omezena na 40 účastníků. Přednostně budou přijímáni ti, kteří se hlásí na celý seminář. V případě přihlášky pouze na část semináře vás budeme o potvrzení vaší účasti informovat do 10. července.

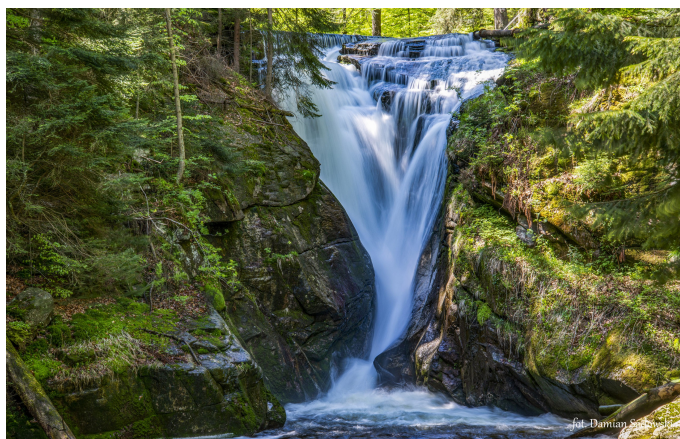
Kaple Panny Marie Sněžné na Hvězdě.

Putování k vodopádům v polské části Krkonoš

z Broumova přes Krkonoše a Jizerské hory do Liberce

neděle 23. srpna – sobota 29. srpna 2026

Broumov-Ostaš-Adršpašské skály-Trutnov-Rýchory (Dvorský les)-Horní Malá Úpa-Sněžka-Vysoké kolo-
Vodopád Szklarki-Vodopád Kamiensczyka-Jizerka-Hejnice-Liberec / 152 km

Vodopád Szklarki v polské části Krkonoš

PILGRIM – Potulná univerzita přírody

„Když se učíme „o“ přírodě, stává se příroda objektem studia, což vede k její exploataci. Když se ale učíme „od“ přírody, ustavujeme s ní těsný vztah, který předpokládá pokoru a úctu k tajemství přírodních procesů.“

Satish KUMAR

Kontakt:

Jiří Zemánek, email: sarvangal@seznam.cz, mobil: 777 117 466
Tomáš Hrůza, email: tomashruza@gmail.com, mobil: 775 052 607
Alena Malíková, email: jadernicka@gmail.com, mobil: 604 905 611
<https://potulnauniverzita.cz/nase-aktivita/letni-seminar/>